

Floraväkteriet i Västmanlands län 2018

Under året har till dags dato totalt 481 besök registrerats i floraväkteriprojektet på sammanlagt 310 lokaler för nationellt rödlistade växter och 162 lokaler för länslistade växter, totalt 472 lokaler. Antalet rapporter i Artportalen för floraväktarterna är betydligt större, totalt nära 1200 poster, beroende på att flera rapportörer detaljerat redovisat enskilda plantor eller bestånd. Föreningen har under året varit värd för botanikdagarna, vilket resulterat i att många arter har rapporterats från samma tillfälle av flera exkursionsdeltagare. Vid inläggningen i projektet har rapporterna samlats till befintliga eller i många fall nya lokaler.

Årets sommartorka har medfört att flera torkkänsliga arter utvecklats dåligt. Floraväktare har i något fall vattnat särskilt värdefulla förekomster. Å andra sidan har lågt vattenstånd blottlagt hydrolitoraler med intressant vegetation, framför allt vid Dalälven. Anmärkningsvärt är nyfynd av grönskära samt lokalisering av betydande förekomster av bågsäv, ävjebrodd och ävjepilört.

Fördelningen av besöken på kategorier är som följer.

Akut hotad - CR

Enda CR-klassade kärnväxten i länet är skogsalm, som ännu inte är föremål för floraväkteri.

Starkt hotad - EN

Totalt 29 besökta lokaler enligt följande.

Art	Besökta lokaler	Lokaler med fynd
Fältgentiana	5	4
Grusnejlika	2	2
Knippnejlika	1	1
Kärnäva	1	1
Mosippa	18	18
Ryl	2	2

Kommentarer: Floraväktare har initierat och medverkat i skötseln av flera av lokalerna för såväl fältgentiana som mosippa. Flera av lokalerna är mycket små och består bara av någon enstaka planta. Floraväktare gör insatser dels genom skötsel av miljöerna, dels genom insättningsförsök. All verksamhet sker i samråd med och ofta i samverkan med Länsstyrelsen.

Sårbar - VU

Totalt 69 lokaler för sårbara arter har besökts.

Art	Besökta lokaler	Lokaler med fynd
------------	------------------------	-------------------------

Grönskära	1	1
Hartmansstarr	3	3
Hällebräcka	12	11
Knottblomster	1	1
Knölvial	3	3
Lungrot	5	4
Mellanlumner	3	3
Röd skogslilja	1	1
Slätterfibbla	17	17
Slättergubbe	2	1
Stallört	1	1
Toppjungfrulin	2	1
Vanlig backsippa	16	16
Åkerrättika	2	2

Kommentarer: Nya VU-arter i länet är grönskära och mellanlumner. Några nya lokaler för slätterfibbla har tillkommit. Lokalerna för hällebräcka i Arboga kommun har inventerats av Länsstyrelsen inom ramen för ÅGP.

Nära hotad - NT

Totalt 212 registrerade lokaler för NT-arter har besökts enligt följande tabell.

Art	Besökta lokaler	Lokaler med fynd
Backklöver	5	5
Backsmörblomma	20	20
Backtimjan	13	13
Blek jordrök	1	1
Bolmört	1	1
Brunklöver	7	6
Bågsäv	5	5
Desmeknopp	3	3
Fyrling	7	7
Gråmalva	2	2
Höstlåsbräken	1	0
Klasefibbla	12	12
Knärot	26	26
Korskovall	1	1
Ljus solvända	8	8
Majviva	2	2
Mjukdån	1	0
Månlåsbräken	4	2
Paddfot	1	1
Pilblad	22	22
Riddarsporre	2	2
Rödlånke	6	6
Sjuhörnig daggekåpa	1	1

Skogsklocka	31	31
Storgröe	1	0
Strandlummer	1	1
Strandviol	1	1
Svedjenäva	1	1
Trubbdaggkåpa	1	1
Vanlig sandviol	4	4
Ängsnattviol	1	1
Ängsskära	8	8
Ävjebrodd	6	6
Ävjepilört	6	6

Många av lokalerna är nyregistreringar, t.ex. för backklöver och backtimjan i Mälarnära miljöer. Även knärotslokaler är i stor utsträckning nya. Blek jordrök är ny på listan.

Länsarter

Totalt 162 lokaler för arter på den preliminära länslistan har besökts. Flera av lokalerna är nyregistreringar.

Lokaler för följande arter har besökts: Adam och Eva, brudsporre, buskstjärnblomma, dvärgnäckros, fjäderklint/finnklint, glansruta, gulplister, gulsippa, hasselört, höskallra, kambräken, klippräcka, klubbstarr, korsslamkrypa, krissla, kung Karls spira, kungsängslilja, kärknipprot, lundbräken, mandelblomma, murruta, mästerrot, natt och dag, nästrot, purpurknipprot, rosenpilört, skogsbjörnbär, skogsknipprot, skogslök, sloknunneört, smalbladig vargtörel, smalräken, smörbollar, stor ormrot, sårläka, sötvedel, tagelstarr, taggbräken, tretalig slamkrypa, vätteros, ängsgentiana, ängsvårlök och ögonpyrola.

Taxontillhörigheten för fjäderklintfyndet har ifrågasatts och skall kontrolleras. Eventuellt rör det sig om finnklint (VU).

Diskussion pågår löpande om vilka arter som är intressanta att följa och listan blir föremål för revidering allt eftersom kännedomen om länets flora ökar.

Art- och habitatdirektivets annexarter

Av art- och habitatdirektivets kärlväxtarter förekommer i länet endast ävjepilört och hällebräcka (annex 2) samt slättergubbe och lummerarter (annex 5). De tre förstnämnda ingår i floraväxteriet och samtliga kända lokaler är registrerade. Av lummerarterna är strandlummer och mellanlummer föremål för floraväxteri.

Validering

Kvalitetsgranskning av lägesuppgifter sker löpande i floraväxteriet. I relativt få fall finns artbestämningstveksamheter där man behöver anlita externa granskare. Det gäller till exempel årets fynd av mellanlummer som har granskats av Thomas Karlsson vid Naturhistoriska Riksmuséet. Valideringen i Artportalen har påbörjats men är ännu i sin linda.

Floraväktare och rapportering

Under året har ett 20-tal i projektet registrerade floraväktare varit mer eller mindre aktiva. Flera andra personer har också rapporterat förekomster som lagts in i floraväkteriet. Flera floraväktare har kunnat rapportera direkt i projektet i Artportalen.

Totalt är nu 2401 lokaler registrerade i projektet, en ökning med 327 lokaler sedan förra rapporteringen. Lokalerna fördelar sig på hotkategorierna enligt följande: EN 145 lokaler, VU 355 lokaler, NT 1083 lokaler och länsarter 817 lokaler.

Femårsrapport

En femårsrapport "Förekomst och övervakning av rödlistade och sällsynta kärlväxter i Västmanlands län" har tagits fram och publicerats i Länsstyrelsens rapportserie, rapport 2018:05. Rapporten finns att hämta i pdf-format på Länsstyrelsens hemsida.

<https://www.lansstyrelsen.se/vastmanland/tjanster/publikationer/2018/rodlistade-och-sallsynta-karlvaxter-i-vastmanlands-lan.html>.

Övrigt

Information om floraväkteriet har lämnats vid föreningens årsmöte och höstmöte. Bengt Stridh deltar i en arbetsgrupp kring validering och Bo Eriksson har deltagit i en workshop om validering den 20-21 oktober i Uppsala.

Bengt Stridh deltog i träffen i Västerbotten den 1-5 juni för floraväktaransvariga.

Bengt Stridh har också initierat framtagandet av en floraväktarapp. Den har tagits fram av studenter vid Mälardalens högskola och finns nu i en testversion för androidmobiler. Arbetet fortsätter.

Årets floraväktarexkursion gick till Bastnäs i Skinnskattebergs kommun. Föreningen bjöd på fältlunch. 17 personer deltog.

Bidraget till verksamheten har liksom tidigare år använts till reseersättning till floraväktare, till floraväktarutflykten och till kostnader i samband med administrationen.

Underlaget till rapporteringen i floraväkteriprojektet i Artportalen har i huvudsak tagits fram av Bo Eriksson. Einar Marklund har huvudsakligen ansvarat för hanteringen i Artportalen.

Einar Marklund

Bo Eriksson